

Ради з прав людини. До них належить Міжамериканський дитячий інститут (далі – МДІ) – це спеціалізована організація, яка допомагає створювати державну політику по відношенню до дітей у Північній і Південній Америці, сприяє партнерству між державою і громадянським суспільством та культивує критичне розуміння проблем, які зачіпають дітей і підлітків у цій галузі. Правовою основою діяльності МДІ є Статут Міжамериканського інституту дітей та підлітків (зі змінами і доповненнями)¹ і Регламент [4]. У 1949 р. Інститут приєднався до ОАД як спеціалізована установа.

Вищеозначене свідчить, що Організація американських держав нарівні з багатьма міжнародними організаціями докладає суттєвих зусиль щодо розвитку інституційної основи захисту прав людини у своєму регіоні, яка є невід’ємною складовою міжнародного механізму захисту прав людини у цілому.

Список бібліографічних посилань

1. Inter-American Commission of Women. URL: <http://www.oas.org/en/CIM/about.asp> (дата звернення: 29.10.2019).
2. Inter-American Commission on Human Rights (IACHR). URL: http://www.oas.org/en/about/commission_human_rights.asp (дата звернення: 29.10.2019).
3. American convention on human rights «Pact of San Jose, Costa Rica». URL: http://www.oas.org/dil/treaties_B-32_American_Convention_on_Human_Rights.Htm (дата звернення: 30.10.2019).
4. Mandate of the Office of the Special Rapporteur for Freedom of Expression. URL: <http://www.oas.org/en/iachr/expression/mandate> (дата звернення: 20.10.2019).

Одержано 31.10.2019

УДК 343.45

Маргарита Сергіївна СИРОМЯТНИКОВА,

науковий співробітник лабораторії

з проблем забезпечення діяльності поліції

Харківського національного університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ АСПЕКТИ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

В умовах сучасного суспільного розвитку України однією з найважливіших проблем є корупція та її проникнення у всі сфери суспільно-політичного, соціально-економічного та правового сфери життя.

Проблема запобігання та протидії корупції стає актуальнішою з кожним днем. Адже скоєння корупційних правопорушень бере свій початок в недосконалості антикорупційного законодавства та служб, які займаються виявленням та розслідуванням корупційних правопорушень.

З 2014 року в Україні ведеться антикорупційна стратегія. Важливим документом, але не конкретизуючим корупційні правопорушення є Конституція України. Конституція України, як і більшість конституцій світу, не містить спеціальних положень щодо боротьби з корупцією. Такий підхід впливає з природного прагнення забезпечити стабільність і сталість конституційних компромісів, адже конституційні цінності і інститути мають визначати систему урядування і розвиток держави. Принципи демократичної, соціальної, правової держави, проголошені Конституцією України в статті 1, де містять важливий антикорупційний елемент, який може вважатися конституційним принципом. Але базисом антикорупційної стратегії та антикорупційного законодавства є Закон України «Про запобігання корупції». Закон визначає правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень.

Зазначимо, що у чинному антикорупційному Законі (Закон України «Про запобігання корупції»), визначено низку важливих для протидії корупції юридичних термінів і правових понять, серед яких, наприклад, такі, як: «антикорупційна експертиза», «корупція», «корупційне правопорушення», «неправомірна вигода» [1] та ін. Цим Законом введено до соціально-правового обігу і нове поняття «правопорушення, пов’язані з корупцією».

Звісно, що антикорупційне законодавство не тримається лише на Конституції України та Законі України «Про запобігання корупції». Є ще низка нормативно-правових актів, які регулюють боротьбу та протидію корупції. Серед них є:

– Кримінальний кодекс України – відображає механізм притягнення до кримінальної відповідальності за скоєння корупційного правопорушення.

– Кодекс України про адміністративні правопорушення – визначає регулювання питання адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень пов’язаних із *корупцією*.

– Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки» – визначає першочергові заходи із запобігання та протидії корупції, що повинні створити основу для проведення антикорупційних реформ.

Крім цього, доповнюють вищезгадані закони й інші нормативно-правові акти, які є невідомою частиною антикорупційного законодавства та містять перелік очікуваних результатів виконання державної програми, а саме:

- Постанова Кабінету Міністрів України від 04.09.2013 № 706 «Питання запобігання та виявлення корупції»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 265 «Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015–2017 роки»;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 171 «Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, і внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України»;

- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.10.2016 № 803-р «Деякі питання запобігання корупції в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади»;

- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.01.2018 № 86-р «Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії комунікацій у сфері запобігання та протидії корупції на 2018 рік».

Доповнюють антикорупційну стратегію і нормативно-правові акти спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції. Такого як, Національне агентство з питань запобігання корупції – центральний орган виконавчої влади України зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику. До актів, які забезпечують діяльність та займають вагоме місце в «антикорупційній стратегії» цього органу належать:

- рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 06.09.2016 № 19, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15.11.2016 за № 1479/29609, «Про затвердження Порядку перевірки факту подання суб'єктами декларування декларацій відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та повідомлення Національного агентства з питань запобігання корупції про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій»;

- рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 06.09.2016 № 20, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 18.10.2016 за № 1366/29496, «Про затвердження Порядку інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента та внесення зміни до Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування»;

- рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 10.06.2016 № 3, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15.07.2016 за № 961/29091, «Форма повідомлення про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування»;

- рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 17.06.2016 № 2, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 19.07.2016 за № 987/29117, «Про затвердження Переліку посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків»;

- рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 07.10.2016 № 74, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 28.11.2016 за № 1542/29672, «Про затвердження Порядку надання згоди Національним агентством з питань запобігання корупції на звільнення особи, відповідальної за реалізацію антикорупційної програми»;

- рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 02.12.2016 № 126, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 28.12.2016 за № 1718/29848, «Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади»;

- рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 08.12.2017 № 1379, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 22.01.2018 за № 87/31539, «Про затвердження Порядку підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження».

Висновок. Відповідно до вищезгаданого можна зробити висновок, що в Україні створено систему антикорупційного законодавства, яка охоплює всі сфери суспільного життя і включає різні види законодавчих та нормативних актів. Безперечно, наведений перелік не є вичерпним і включає лише основні нормативно-правові акти у сфері запобігання і виявлення корупції. З огляду на антикорупційне законодавство можна зауважити, що питання із запобігання та протидії корупції можливо вирішити лише за умови скоординованої діяльності органів державної влади, спрямованою на реалізації подальших завдань державної антикорупційної політики, та активною позицією правоохоронних органів щодо невідворотності покарання за корупцію. Такі дії дозволять знизити рівень корупції в державі та створити умови для її подальшого розвитку.

Не слід забувати про те, що прийняття будь яких Законів ще не є запорукою їх успішної реалізації.

Список бібліографічних посилань

1. Про запобігання корупції: закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 18.10.2019)

Одержано 21.10.2019